

Europese standaard voor

TEKST EN FOTO'S: ROLAND TROMP, IPC GROENE RUIMTE

Dat het werken met de motorzaag gevaarlijk kan zijn, weten we allemaal. Bijna iedereen die professioneel een motorzaag bedient heeft ergens wel een training gehad en een certificaat ontvangen. Maar wat stelt dit certificaat voor, welke eindtermen (kennis en kunde) staan hier tegenover en hoe is de beoordeling gegaan? In Nederland kan iedereen een motorzaagtraining aanbieden en daarvoor een certificaat uitreiken. Ook bij onze burens België en Duitsland zijn er geen eenduidige standaarden. En onderling blijken de verschillen groot. Bovendien wordt een certificaat niet altijd begrepen in het buitenland, en visa versa. Daar komt nu verandering in; het Europees zaagbewijs is op komst!

Het idee om te komen tot een Europees motorzaagbewijs is geboren tijdens een bosbouwcongres in Annecy (Frankrijk). Daar werd gesproken over veiligheid in deze sector en over de toenemende internationale mobiliteit van groenbedrijven. IPC Groene Ruimte en het Belgische Trainingsinstituut Inverde hebben daarna de handen ineen geslagen en in Brussel een congres over dit thema georganiseerd. En wat bleek: er was een overweldigende opkomst uit maar liefst 14 landen, met organisaties variërend van certificeringsinstituten, kenniscentra en trainingorganisaties tot landelijke arbodiensten. Onder supervisie van diverse Europese brancheorganisaties zoals de ENFE (European Network of Forestry Entrepreneurs), EAC (European Arboriculture Council) en EDUFOREST (International Forestry Training Centres) is sinds 2008 een groot aantal activiteiten in gang gezet.

Inventarisatie

Onder leiding van de Engelse certificeringpartner City & Guilds is een inventarisatie uitgevoerd van alle nationale standaarden in Europa. Alle deelnemende landen hebben hun gebruikte motorzaagstandaarden aangeleverd. City & Guilds heeft daarna de overeenkomsten en de verschillen inzichtelijk gemaakt. In overleg is tenslotte een consensus bereikt over de inhoud van de vier ECS-niveaus (ECS = European Chainsaw Standards):

- ECS 1: onderhoud en het korten van hout
- ECS 2: het vellen van eenvoudige bomen
- ECS 3: moeilijk te vellen bomen
- ECS 4: stormhout/hout onder spanning

Trainers van verschillende landen beoordelen de ECC-standaarden en de wijze van beoordelen

motorzagers op komst

Europees logo

Elk land kan nu zijn eigen certificaateisen vergelijken met die van de Europees ontwikkelde niveaus. Met een Europees logo op een landelijk certificaat kan dan een onderlinge vergelijking worden gemaakt. Dit zal de herkenbaarheid van gekwalificeerde motorzaaggebruikers vergroten. Verder verwachten we de veiligheid te vergroten en in heel Europa het aantal ongevallen te verminderen.

Kwaliteitsbewaking

Maar zo'n logo krijg je niet voor niets, er moet wel wat voor gebeuren. En dat kan, mede dankzij subsidie uit het Europese 'Lifelong Learning Programme'. Het project heeft daartoe een organisatie opgericht die de kwaliteit gaat bewaken.

In juni dit jaar is in Oostenrijk officieel EFESC opgericht. EFESC staat voor European Forestry and Environmental Skills Council en is een vereniging met als doel het ontwikkelen en monitoren van Europese vaardigheidsstandaarden voor onder andere beroepsoverstijgende activiteiten. Het eerste product dat onder de vlag van EFESC ontwikkeld gaat worden, is het Europees motorzaagcertificaat (het ECC).

EFESC heeft een format ontworpen hoe de standaarden te managen en de kwaliteit daarvan te managen en te controleren. Zo mogen alleen gecertificeerde trainingsinstituten die werken met geaccrediteerde examinatoren het EFESC/ECC-logo op hun certificaat zetten. EFESC heeft daartoe criteria opgesteld om tot deze accreditatie te komen.

Het zijn de nationale agentschappen die de kwaliteit in elk land bewaken. Elk land kent één zogenaamde Nationaal Agentschap. EFESC heeft IPC Groene Ruimte aangewezen om de kwaliteitsbewaking in Nederland, en wellicht ook België, te coördineren. IPC coördineert daarmee de uitgifte van Europese motorzaagcertificaten. KWF zal bijvoorbeeld in Duitsland deze coördinerende rol op zich nemen, City & Guilds in Groot-Brittannië en het instituut 'la Bastide des Jourdans' in Frankrijk. Op dit moment hebben 11 potentiële Nationale Agentschappen zich aangemeld.

De standaarden zijn verfijnd door motorzaagtrainers uit verschillende landen zoals Spanje, Duitsland, Oostenrijk, Ierland, Groot-Brittannië, Denemarken, België en natuur-

lijk Nederland. IPC Groene Ruimte en de firma Van Bijsterveldt & Daamen hebben elk trainers afgevaardigd om invloed te kunnen hebben op de ontwikkeling daarvan. Zo is men overeengekomen dat de training en de examinering gescheiden gaan worden. Apart opgeleide examinatoren zullen kijken of een deelnemer voldoet aan de normen die staan voor elk ECC-niveau.

De ECC-standaarden en de exameneisen bevinden zich in de laatste fase en worden dit jaar ter goedkeuring voorgelegd aan de Standards Board en de raad van het bestuur van EFESC. In de raad zitten leden van Europese organisaties, zoals Europese organisaties voor bosbouwonderwijs, nationale arbodiensten de nationale agentschappen.

Relatie met boomverzorgers en EAC

De EAC (European Arboricultural Council) doet baanbrekend werk op het gebied van boomverzorging en heeft ook standaarden voor boomverzorgers ontwikkeld. Het ETW- en ETT-programma is een geweldig succes en heeft een enorme impact op de werktechnieken, veiligheid en mobiliteit van boomverzorgers in veel landen. Een motorzaagcertificaat is een vereiste om te kunnen instappen in het ETW-certificeringsprogramma. Ook de EAC erkent dat er geen eenduidige motorzaagstandaarden zijn en dat juist het ECC-certificaat het EAC-certificaat kan versterken. In het gehele EFESC-traject wordt de EAC vertegenwoordigd door Willem van Delft. Hij heeft al diverse artikelen over dit onderwerp in de EAC Newsletter geschreven, zie www.eac-arboriculture.com.

De praktijk

Maar wat betekent dit nu in de praktijk? Een ECC-logo op het behaalde certificaat moet duidelijkheid, niveau én kwaliteit garanderen van de motorzaaggebruiker. Het geeft aan dat je volgens bepaalde vaststaande criteria bent beoordeeld en dat je zo'n papiertje niet zomaar hebt gekregen. Bovendien kun je hiermee makkelijker in het buitenland werken, omdat men ook daar weet waar zo'n logo voor staat.

De EFESC is op dit moment druk doende om alle processen en criteria op orde te krijgen. Men verwacht dat begin volgend jaar de nationale agentschappen operationeel zijn en het eerste Europese motorzaagcertificaat in Nederland kan worden uitgereikt, uiteraard wel onder het voorbehoud dat de kandidaat aan alle eisen voldoet.

Meer informatie? Zie www.europeanchainsaw.eu of neem contact op met Roland Tromp, r.tromp@ipcgroen.nl ■